

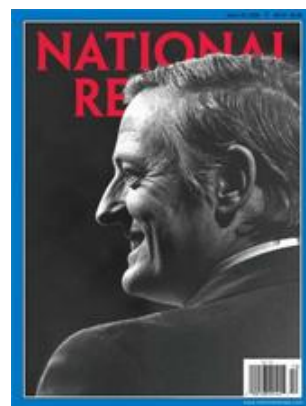
William F. Buckley, JR – the Godfather of American Conservatism

Av: Karl Jonsson

William F. Buckley har ofta kallats för "The Godfather of American conservatism". Ronald Reagan har kallat honom för den mest inflytelserika amerikanska journalisten genom tiderna. För många var han en ideologisk motvind när radikala krafter blåste. Ett stopp-tecken och ett ljus i mörkret när den amerikanska konservatismen i det närmaste var dödförklarad.

God and Man at Yale

Hur man än ska beskriva William F. Buckley, Jr. så är det ofrånkomligt att han har haft en avgörande roll i den amerikanska konservatismens historia. Han föddes i en katolsk tiobarnsfamilj i New York 1925. Han växte upp på familjens gods ute på Connecticut's landsbygd. Den unge Buckley var tidigt politiskt intresserad men det dröjde fram till 1951 innan han blev ett namn. Det var då han publicerade den mycket kända och läsvärda boken *God and Man at Yale*. Buckley hade några år innan tagit en examen från just Yale och hade förfasat sig under utbildningens gång över den sekulariseringsiver som rådde där. *God and Man at Yale* handlar om hur liberala akademiker på universitetet bröt ner elevernas religiösa och politiska övertygelser genom att använda sin naturliga auktoritet som professorer och universitetslärare. Boken hängde dessutom ut flera välkända och respekterade professorer med namn vilket fullt naturligt ledde till en viss uppståndelse. Det sägs också att Yale drabbades hårt, rent ekonomiskt, av boken då många familjer med en religiös övertygelse inte längre skickade sina söner till universitetet. 1954 kom hans nästa litterära verk i form av *McCarthy and His Enemies*, där Buckley tillsammans med sin svåger försvarar den mycket kontroversiella republikanska senatören Joseph McCarthy.

National Review

Sin journalistiska bana började Buckley samtidigt som han gav ut boken om Yale. Han började som skribent på tidsskriften *The American Mercury* men hoppade av efter bara några år då han ansåg sig se antisemitiska tendenser bland tidsskriftens redaktörer. 1955 skapade Buckley det som han främst kommit att förknippas med: Tidsskriften *National Review*. Till att börja med var tidsskriften mer eller mindre ett enmansföretag men vann stadigt mark och expanderade fort. *National Review* gjorde sig vida känd som en tydlig konservativ ideologisk röst i en tid då det diskuterades om den amerikanska konservatismen över huvud taget hade en framtid. I tidsskriftens första nummer skriver Buckley de ofta citerade orden "*National Review stands atwart history, yelling Stop, at a time when no one is inclined to do so*".

Likt många andra framträdande konservativa i USA var Buckleys konservatism inte allt för långt ifrån det vi brukar kalla nyliberalism eller libertarianism. Buckley själv kallade sig emellertid aldrig för

något annat än konservativ och katolik. Han lärde också känna den ryska libertarianen och "objektivisterna" Ayn Rand under första hälften av 50-talet. Rand sa emellertid upp bekantskapen med Buckley efter att National Review totalsågade Rands bok *Atlas Shrugged* när den kom ut 1957.

1964 sägs National Review i allmänhet och Buckley i synnerhet spelat en avgörande roll för att den ideologiskt stringenta Barry Goldwater vann det republikanska primärvalet mot den mer mainstreaminriktade och färglösa Nelson Rockefeller. Själva presidentvalet blev förvisso en katastrof, det republikanska partiet lyckades endast vinna några få delstater i den amerikanska södern, men National Review hade för första gången haft ett reellt inflytande (läs min artikel om konservatismen och Goldwater här).

Som borgmästarkandidat

1965 lanserade Buckley sin kandidatur till posten som New Yorks borgmästare med hjälp av National Review. Han kandiderade för det nybildade och okända lokalpartiet Conservative Party of New York State. Partiet hade bildats 1962 i protest mot att det republikanska partiet i New York var så liberalt. Det fanns emellertid en naturlig anledning till att republikanerna i New York var liberala: invånarna i New York var nästan uteslutande liberaler. En tydlig konservativ och ideologisk kandidatur i New York är, och var, ungefär som att kandidera till posten som moderat kommunalråd i Katrineholm: det är ett döfött projekt. Någon har gjort jämförelsen att kandidaturen närmast är som om Johan Hakelius skulle få för sig att ställa upp på en egen lista och kandidera till Stockholm stadsfullmäktige. Buckley, som insåg att någon vinst inte var att vänta, kallade sin kandidatur för symbolisk. Trots detta fick han drygt 13 % av rösterna, vilket var mer än någon kunnat förutse. Både hans kandidatur i sig och hans kampanjmetoder väckte stort uppseende. För den som ville fördjupa sig i hans kandidatur och turångarna kring den rekommenderas att läsa Buckleys egen bok *The Unmaking of a Mayor*. Boken är förvisso i det närmaste omöjlig att få tag i, men det går med lite viljekraft – själv hittade jag den i San Franciscos hippekvarter.

Ett nationellt kändisskap uppnådde Buckley emellertid först 1966 när han fick ett eget samhällspolitiskt program i tv-kanalen PBS. Programmet fortsatte att sändas, med Buckley som ända tänkbara programledare, ända fram till 1999.

Fortsatt engagemang

I början av 70-talet blev Buckley utnämnd till delegat i USAs FN-delegation vilket var en ganska kontroversiell utnämning med tanke på hans tidigare öppna stöd för den närmast fanatiska anti-kommunisten McCarthy. Buckley var också på olika sätt aktiv i försöken att få Ronald Reagan att bli president. Vilket så småningom, som bekant, även lyckades. Hur stor del Buckley hade i Reagans framgångar är ett ämne som fortfarande vällar viss debatt. Känt är i vart fall att Buckley var en personlig vän till Reagan och att han tackade nej till att bli erbjuden kabinettsposter innan frågan ens kommit på tal.

Även om Buckleys direkta påverkan minskade med åren fortsatte han som aktiv samhällsdebattör och programledare. Han var även kvar på posten som chefredaktör för National Review fram till 1990.

William F. Buckley, Jr. dog sittande i sin arbetsstol i februari förra året. Läs New York Times minnesartikel [här](#).